

LAIC DANIELA

(coordonator)

Abordarea pozitivă a diversității în clasă

**Ghid cu jocuri și activități
pentru crearea unei atmosfere sigure și de
încredere la clasă**

VASLUI

2022

Autori:

Laic Daniela (coordonator)

Cimpianu Gina

Băetu Simona Mihaela

Dogariu Cristina Elena

Nacu Octavia Aurelia

Racoviță Daniela

ISBN 978-973-0-36785-0

Exemple de jocuri și activități

pentru crearea unei atmosfere sigure și de încredere la clasă

Vă propunem o serie de exerciții care pot fi utilizate, la clasă, în funcție de obiectivele propuse de cadrul didactic. De asemenea, acestea pot reprezenta un punct de plecare în structurarea propriilor activități, ținând cont de abilitățile și competențele elevilor. Scopul principal al activităților este de a ajuta elevii în înțelegerea conceptelor predate.

Implică lucrul în perechi și, de cele mai multe ori, presupun strângerea de informații, discutarea/dezbaterea unei probleme, prioritizarea etc.

CUPRINS

CARUSELUL 1
CARUSELUL 2 – FĂRĂ CUVINTE
HIGH FIVE
ȘI EU
ÎN LUMINA REFLECTOARELOR
POVEȘTILE NOASTRE
PUNE CAPUL LA CONTRIBUȚIE
CELE 4 COLȚURI
CERCUL ROTATIV
ROATA CONSECINȚELOR
AMESTECĂ ȘI POTRIVEȘTE
ÎNTÂLNIREA RAPIDĂ
CE SUNT EU?
„RIDICĂ O PROBLEMĂ”
„CLASA RĂTĂCITĂ ȘI AMESTECATĂ”
„ÎN CERC”
ZONA DE IMPORTANTĂ
AXA PROVOCĂRILOR
CAAV (cunoștințe, abilități, atitudini, valori)
MANIFEST

CARUSELUL 1

Resurse necesare:

Un spațiu liber, larg, într-o încăpere sau afară

Mărimea grupului:

Între 10 și 40 participanți, dacă nu aveți un număr par de elevi, poate participa și profesorul.

Durata:

20-30 minute, în funcție de mărimea grupului

Pas cu Pas:

1. Participanții sunt rugați să formeze un cerc interior și unul exterior; elevii se așază în perechi;
2. Profesorul spune un cuvânt sau o propoziție precum: mâncarea preferată, muzica preferată, hobby-uri, locuri preferate, o personalitate preferată, un film preferat, un comportament considerat nepolitic, calitățile unui bun prieten sau orice altă idee. Fiecare pereche trebuie să găsească (într-un timp cât mai scurt) ceva ce amândurora le place sau ceva ce au în comun (muzica preferată, comportamentul pe care ambii îl consideră nepolitic etc). Li se amintește că au doar un minut pentru a face acest lucru.
3. După un minut (sau chiar mai puțin), profesorul va face un zgomot, partenerii (perechii) își mulțumesc unii altora, iar cercul exterior se deplasează la dreapta, apoi profesorul va spune un alt cuvânt sau propoziție, și fiecare pereche trebuie să găsească o asemănare la noul cuvânt.
4. Perechile se pot schimba de câteva ori, până când cercul este complet (în funcție de mărimea grupului);
5. În ultimul cerc (când ultima pereche este față în față), le explicați că regulile se vor schimba. Acum vor trebui să caute **asemănări** sau **diferențe** și că vor trebui să exprime acele asemănări și diferențe mimându-le. Ceilalți participanți vor încerca să ghicească despre ce este vorba.

Reflecție și evaluare:

Despre ce a fost această activitate? Ce s-a întâmplat în încăpere în timpul activității?
A existat ceva care să vă surprindă? Ce ne spune această activitate despre clasa noastră

CARUSELUL 2 – FĂRĂ CUVINTE

Resurse necesare:

Un spațiu mare și larg într-o încăpere sau afară.

Mărimea grupului:

Între 10 și 40 participanți, dacă nu aveți un număr par de cursanți, poate participa și profesorul.

Durata:

20-30 minute, în funcție de mărimea grupului.

Pas cu Pas:

1. Participanții sunt rugați să formeze un cerc interior și un cerc exterior; se așază față în față pe perechi.
2. De această dată profesorul nu anunță ceea ce ar trebui să **discute** perechile. Acestea sunt rugate să găsească asemănări între membri în orice mod, dar fără cuvinte. Se pot folosi de sunete, dar nu pot pronunța cuvinte.
3. După un minut, profesorul îi atenționează, partenerii își mulțumesc unii altora (fără cuvinte), iar celălalt cerc se va muta către dreapta. Acum vor trebui să găsească o asemănare cu alt partener, dar trebuie să nu fie ceva care să fi folosit înainte (ex. dacă cineva a descoperit „cititul” ca asemănare cu celălalt partener, el nu va mai folosi cititul și cu alt partener).
4. Perechile se pot schimba de câteva ori, până se termină cercul (în funcție de mărimea grupului).
5. Încă o altă versiune poate fi cea de a evoca emoții (furie, fericire, prețuire, stres, suspiciune, iubire), iar perechile se presupune că trebuie să găsească o expresie facială care să exprime aceste emoții fără cuvinte.

Reflecție și evaluare:

Exercițiul poate fi urmat de discuții despre: Care a fost subiectul acestei activități? Ce s-a întâmplat în sală în timpul acestei activități? A fost dificil sau ușor să găsiți asemănări fără

să folosiți cuvinte? A fost ceva care să vă surprindă? Ce vă spune această activitate despre comunicare? Ce arată această activitate despre clasa noastră?

HIGH FIVE

Resurse necesare:

Un spațiu liber, mare, înăuntru sau afară

Mărimea grupului:

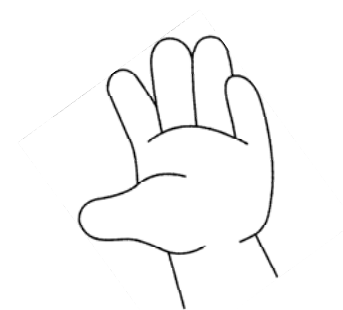
Orice dimensiune

Durata:

25-45 de minute, în funcție de mărimea grupului

Pas cu pas:

1. Fiecare participant este rugat să-și deseneze mâna pe o foaie de hârtie. La început vor lucra individual și vor scrie pe fiecare deget „lucrurile” care sunt foarte importante pentru ei (timp de lucru - 5 minute). Dacă desfășurați activitatea afară, participanții vor scrie pe mână.
2. După cele 5 minute se vor plimba și își vor compara mâna cu mâinile cât mai multor participanți posibil în următoarele 15 minute. Dacă un participant a scris același lucru ca un alt participant, își vor scrie inițialele sub acel deget (sau pe deget).
3. Profesorul va crea grupuri de 4 sau 5 participanți, aceștia își vor compara mâinile și apoi vor face două coloane: una cu tot ceea ce au participanții în comun și alta cu tot ceea ce participanții au diferit unii de alții (ceva care este unic pentru fiecare persoană din grup sau poate ceva la care ceilalți nu s-au gândit să noteze, însă despre care consideră că este de asemenea important).
4. Au loc discuții în grupul mare: Care sunt acele lucruri de pe listă pe care toată lumea le are în comun? Ce puteți spune despre cealaltă listă? Ce vă face să vă diferențiați? Dar să ieșiți în evidență? Reprezintă acele diferențe/ lucruri unice parte a identității voastre? De ce credeți că uneori vrem să ieșim în evidență? În ce fel ne fac acestea să ne simțim deosebiți? În ce mod au acestea legătură cu viața reală?
5. Dacă faceți activitatea afară ar fi indicat să săriți partea 3 și să mergeți direct la partea 4.

ȘI EU

Resurse:

Dacă exercițiul se desfășoară în interior: o sală cu un cerc format din tot atâtea scaune câți participanți sunt;

Dacă exercițiul se va desfășura outdoor: un cerc desenat pe pământ sau un loc desenat pentru fiecare participant unde să se așeze/poziționeze;

Mărimea grupului:

Dacă exercițiul se va desfășura outdoor: între 8 și 20 participanți;

Durata: 30-40 minute, în funcție de mărimea grupului;

Pas cu pas:

1. Faceți un cerc în care fiecare participant stă așezat pe un scaun.
2. Rugați participanții să se gândească, fiecare, la un eveniment, experiență sau caracteristică personală, pe care fiecare dintre ei o consideră unică și despre care niciunul dintre ceilalți participanți nu ar putea spune „și eu”.
3. Începe profesorul. El/ea se ridică și spune ceva unic despre propria persoană (de exemplu „am 7 frați” sau „vorbesc 4 limbi străine”).
4. Dacă nimeni nu mai împărtășește aceste lucruri, va primi aplauze, după care participantul va lua loc. Apoi următorul participant se va așeza și va spune ceva despre el, despre care crede că îl face să fie unic.
5. Dacă alt cineva poate spune „și eu”, acea persoană trebuie să sară și să strige „și eu”, apoi persoana va trebui să găsească o altă caracteristică despre care consideră că îl face unic. Când reușesc, următoarea persoană din cerc care vine la rând se va ridica și va numi o caracteristică ce îl face unic.
6. Primul tur se va termina atunci când toți participanții au spus ceva care îi diferențiază de ceilalți. Participanții „mai mici”/ mai tineri, de multe ori mai vor încă o rundă, ceea ce este o idee bună dacă mărimea grupului și timpul vă permit.
7. Este pasul în care profesorul va începe a doua parte a activității. Acesta le explică participanților că această parte implică numirea unei caracteristici a lor pe care și ceilalți participanți să o aibă.
8. Eliminați un scaun și persoana numită (primul va fi profesorul) se va așeza în mijlocul cercului. El se va gândi la o caracteristică pe care să o aibă în comun cu ceilalți membri ai grupului. Profesorul poate spune de exemplu „Îmi place când strălucește soarele” sau „Îmi place să ascult muzică”.

9. Toți membrii grupului care împărtășesc această caracteristică, se vor ridica și se vor mișca spre un alt scaun în timp ce strigă „și eu”. Persoana care a stat în mijlocul cercului va trebui, de asemenea, să-și găsească un scaun, astfel că o alta persoană va ieși în mijloc.

Debriefing și evaluare:

Discutați despre activitate și despre cum s-au simțit membrii grupului, apoi întrebați:

- Ce vi s-a părut mai ușor, să găsiți caracteristicile care vă diferențiază sau cele care vă aseamănă?
- Identificați în viața cotidiană momente când am dori să fim unici, dar și când ne dorim să fim asemănători cu ceilalți.
- Gândiți-vă la caracteristicile pe care le-ați ales, la lucrurile care vă separă de acest grup, credeți că ați fi putut să le aveți în comun cu membrii unui alt grup?
- Lucrurile care au fost considerate comune tuturor membrilor grupului, credeți că sunt comune tuturor oamenilor din lume?

Ponturi pentru profesori:

În timpul celei de-a doua runde, este cât se poate de posibil să fie sugerate declarații simple, precum „am mâini și picioare”. În această situație este indicat să le cereți participanților să găsească o caracteristică mai profundă/complexă.

ÎN LUMINA REFLECTOARELOR

Resurse necesare:

Un spațiu mare, liber, înăuntru sau afară

Mărimea grupului:

Orice mărime.

Durata:

20-30 minute, incluzând și momentul de reflecție

Pas cu pas:

1. Participanții sunt rugați să se așeze într-un cerc.

2. Profesorul spune o propoziție/face o afirmație. Fiecare participant care poate răspunde cu „DA” la acea propoziție, pășește în cerc și rămâne acolo. Apoi profesorul spune o altă propoziție, iar participanții care încă pot răspunde cu „DA”, rămân în interiorul cercului; se vor face câte afirmații va considera profesorul că este necesar.
3. Gândiți-vă cu atenție la propozițiile pe care doriți să le enunțați, astfel ca gradul de dificultate să fie diferit, și prin urmare, doar câțiva participanți să răspundă cu „DA”. De asemenea, asigurați-vă că aveți întrebări la care toată lumea să poată răspunde cu „DA”.
4. Discutați în grupul mare despre: Cum vi s-a părut activitatea? Ce ați învățat? Cum v-ați simțit când ați pășit în mijlocul cercului? V-a mirat/ surprins ceva anume la ceilalți participanți? În viața de zi cu zi, care sunt circumstanțele în care doriți să ieșiți în evidență/ să fiți special și care sunt circumstanțele în care preferați să fiți la fel cu ceilalți? S-a întâmplat vreodată să fiți nevoiți să vă ascundeți părerea pentru a vă integra sau pentru a fi acceptați de către ceilalți? Ce părere aveți cu privire la această presiune? Este corect ca majoritatea oamenilor să folosească această putere atâta vreme cât nu-i rănesc pe ceilalți cu comportamentul lor? Ce putem face pentru a ne asigura că în clasa noastră toată lumea va fi respectată pentru ceea ce vrea să fie?

Exemple de afirmații:

Cineva care: a urcat pe cel mai înalt vârf muntos din țara de origine, a locuit într-o altă țară mai mult de un an, a făcut vreodată karaoke, a câștigat vreodată o medalie, are un frate sau o soră, are un animal de companie, îi place înghețata, poate vorbi mai mult de 3 limbi străine, a fost în Africa, a fost într-o situație amenințătoare, a ajutat pe cineva în ultima vreme, a gătit ceva de unul singur, și-ar dori să se mute în altă țară, a locuit sau locuiește la fermă etc.

POVEȘTILE NOASTRE

Resurse necesare:

Un spațiu unde cursanții să se poată așeza confortabil într-un cerc.

Mărimea grupului:

20 – 30

Durata:

20-30 minute

Pas cu pas:

Școala nu este numai locul în care acumulăm cunoștințe, ci și locul care prilejuiește auto și intercunoașterea, precum și formare încrederii în sine.

Participanții se vor așeza într-un cerc, iar profesorul pune o întrebare (aveți mai jos câteva exemple). Fiecare persoană își spune povestea personală. De fiecare dată persoană va răspuns doar acelei întrebări.

După împărtășirea poveștilor personale, nu uitați să vă păstrați timp pentru a termina activitatea cu un moment de reflecție.

Mai jos puteți găsi exemple de întrebări, însă, de asemenea, este o idee bună să le cereți elevilor formuleze propriile întrebări și să le pună într-o cutie din care profesorul poate să aleagă.

1. Care-i povestea numelui tău? Știi de ce l-au ales părinții tăi? Știi ce semnificație are? Ce părere ai despre el? Ai vrea să ai un alt nume; dacă da, care ar fi acesta?
2. Ai fost vreodată într-o situație periculoasă? Care a fost pericolul? Ați realizat la momentul respectiv care era pericolul? Ați învățat din greșeli?
3. Care era jucăria ta/dvs. preferată când erai/erați mic? Unde este acum? Care sunt amintirile legate de aceasta?
4. Ai/Ați făcut vreodată ceva de care să fiți mândru în mod deosebit? Care este acest lucru și de ce te-a/v-a făcut să fiți mândru?
5. Cum ar arăta vacanta ta/ dvs. de vară dacă ai/ați putea alege?
6. Descrie/descrieți ziua perfectă pentru tine/dvs. de dimineață până seară?
7. Care este cea mai dificilă experiență pe care ați avut-o până acum? Ați putea să o împărtășiți cu noi?
8. Care este personajul din istorie pe care v-ar plăcea să îl întâlniți și de ce? Ce l-ați întreba?
9. Dacă ați câștiga o sumă mare la lotto, ce ați face cu banii? Ce înseamnă pentru tine/dvs. o sumă mare de bani?
10. Dacă ați avea șansa să trăiți în altă parte pentru o vreme, unde v-ar plăcea să vă mutați și de ce?

PUNE CAPUL LA CONTRIBUȚIE

Obiectiv: Evaluarea / consolidarea conținuturilor predate anterior prin stimularea, responsabilizarea elevilor față de materialul învățat;

Durata: 45 minute;

Metode: metoda „învățării prin cooperare”, expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: creioane, pixuri, culori, cartioane pentru postere sau alte materiale necesare unor prezentări în fața clasei cum ar fi mijloace audio-video, etc;

Pas cu Pas:

1. Se anunță o temă de dezbatere pentru care membrii clasei trebuie să se pregătească dinainte. La activitate, elevii sunt plasați în grupuri și fiecare primește un număr (de la unu la nr. maxim din fiecare grup). Pentru a avea grupuri de lucru eficiente, profesorul motivează și atenționează elevii asupra faptului că pregătirea lor individuală asigură succesul grupului.
2. Grupul trebuie să se asigure că toți membrii cunosc informațiile importante despre tema discutată astfel încât fiecare membru să poată răspunde la orice problemă ridicată de profesor – ei dezbat tema și schematizează informațiile relevante.
3. Profesorul pune clasei o întrebare pe tema anunțată. Se dă timp de gândire pentru ca fiecare să înțeleagă și să poată da un răspuns. Elevii „își pun capul la contribuție” pentru a oferi răspunsuri corecte. Profesorul spune un număr „la întâmplare” pentru a răspunde la întrebare, în numele grupului. Vor oferi răspuns doar cei care au primit anterior numărul spus de profesor. Profesorul alege un elev, ascultă răspunsul și, dacă dorește informații suplimentare, numește în continuare pe altcineva cu acel număr pentru a completa răspunsul care devine astfel cât mai complet.
4. După o vreme (cu întrebări și răspunsuri) grupurile sunt rugate să realizeze o prezentare despre ideea centrală a temei dezbătute, într-o manieră originală care să ofere explicații și argumentări relevante.

Notă: această metodă oferă șanse sporite învățării incluzive, acces egal la educație, la procesul de învățare. Astfel, elevii își sporesc abilitățile ce-i ajută să devină competenți interculturali, capabili să prospere în societatea modernă care normalizează diversitatea.

CELE 4 COLȚURI

Obiective: Sistematizarea și consolidarea cunoștințelor;

Durată: 50 minute;

Metode: conversație euristică, brainstorming;

Materiale necesare: foaie de flipchart, carioci/markere;

Dimensiunea grupului: 20-30 elevi;

Pas cu pas:

1. Profesorul anunță o temă și le oferă elevilor posibilitatea de a alege din 4 alternative. De exemplu: Comunicarea nonverbală prin semne, marcaje, gesturi și mimică.
2. Elevii aleg cea alternativă pe care o consideră cea mai interesantă, notând alegerea făcută pe o foaie (fără să discute între ei sau să arate celorlalți colegi).
3. În clasă vor fi marcate 4 colțuri pentru fiecare alternativă. Elevii vor merge la colțul ales arătând foaia colegilor, nemaiputând schimba alegerea făcută.
4. Grupul din fiecare colț va discuta despre tema aleasă și fiecare elev va explica alegerea făcută. De asemenea, în fiecare colț va fi amenajat un poster, pe care elevii vor putea scrie, desena și explica despre acea temă, în cel mai creativ mod. Elevii vor fi înștiințați de faptul că vor prezenta la final rezultatele muncii lor. Posterul va trebui să cuprindă atât text, cât și imagini.
5. După 15-20 de minute, profesorul oprește activitatea grupurilor. Toți membrii grupului, exceptând unul sau doi, se vor deplasa la alte grupuri unde reporterii care stau lângă postere vor explica tema respectivă. Elevii vor fi atenți să nu se deplaseze toți în același colț și în același timp.
6. După 5 minute, profesorul bate din palme și toată lumea se întoarce la grupul inițial. Acum alți doi membri ai grupului vor sta lângă poster și vor explica tema, în timp ce, ceilalți membri se vor deplasa în diferite colțuri pentru a primi explicații despre alte teme. Acest proces se va desfășura până când toți elevii vor primi explicații din toate colțurile clasei.

Notă: Această activitate poate fi utilizată la orice disciplină. De exemplu, la literatură: romantism, modernism, suprarealism și realism.

CERCUL ROTATIV

Această această metodă sporește încrederea elevilor în tehnicile de comunicare, pe măsură ce se angajează în discuții scurte. De asemenea, le permite cursanților să experimenteze o gamă largă de opinii fără să susțină o discuție cu întreaga clasă. Cursanții/elevii, ca rezultat, își pot reconsidera ideile sau părerile despre o anumită situație/problematică.

Pas cu pas:

1. Elevii/cursanții se împart în două grupuri.
2. Un grup formează un cerc interior, iar celălalt grup formează un cerc exterior.
3. Profesorul/formatorul va lansa un subiect de discuție (ex. găsiți ceva despre care ambii să vă amintiți de la ultima lecție...numiți toate avantajele de a ști cum să...în viața de zi cu zi, cădeți de acord asupra unui organ fără de care ați putea trăi și explicați de ce...).
4. Perechile vor schimba păreri asupra unei anumite situații/problematici pentru aproximativ 1 minut.
5. Profesorul/formatorul bate din palme, apoi cercul exterior se va roti în sensul acelor de ceasornic cu un pas, după care va sta față în față cu următorul partener/colleg din cercul interior.
6. Profesorul/formatorul lansează o altă întrebare/subiect pe care noua pereche formată o va discuta pentru încă un minut.
7. Rotația va continua până când toți elevii/cursanții vor avea ocazia să discute despre diferite întrebări/subiecte cu un număr cât mai mare de colegi/parteneri.
8. Pentru a face jocul mai distractiv, ultima pereche poate fi rugată să mimeze, iar ceilalți colegi/cursanți trebuie să ghicească.

Exemple de întrebări:

- Numiți toate regulile jocului de handbal;
- Numiți toate regulile jocului de fotbal;
- Numiți toate regulile jocului de baschet;
- Etc.

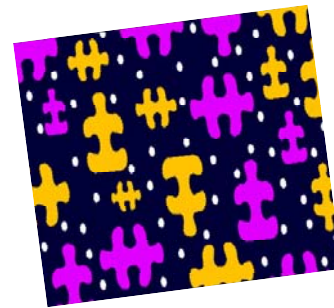
Ultima întrebare: Care este sportul pe care amândurora vă place să-l jocați? Mimați acest sport care va place amândurora.

Exemple de întrebări:

- Denumiți toate dispozitivele de intrare;
- Numiți toate dispozitivele de ieșire;
- Numiți toate dispozitivele de salvare;
- Explicați diferențele dintre dispozitiv de intrare, ieșire, salvare;
- Etc;
- **Ultima întrebare:** alegeți o profesie. Numiți toate dispozitivele/aparatele necesare în efectuarea acestei profesii.

AMESTECĂ ȘI POTRIVEȘTE

Elevii se amestecă, chestionând în mod repetat noii parteneri și schimbând cărți. Apoi, se grăbesc să încerce să găsească un partener cu o carte care se potrivește cu a lor.

1. Cu o carte în mână, fiecare cursant se amestecă în încăpere. Își găsesc orice partener și pun o întrebare legată de cartea/cartonașul lor (ex Eu am heliu. Care este simbolul heliului? Sau Eu sunt zăpadă. Ce anotimp reprezintă zăpada?, sau Eu sunt pisică. Cum se numește puiul pisicii?)
2. Partenerii răspund. Alt partener apreciază răspunsul corect sau explică cum ar fi fost corect, în cazul în care răspunsul a fost greșit.
3. Schimbați rolurile. Celălalt partener întreabă, apoi apreciază/laudă sau corectează.
4. Partenerii fac schimb de cărți/cartonașe.
5. Partenerii se despart și repetă Pașii 1- 4 de câteva ori.
6. Profesorul strigă ÎNGHEAȚĂ
7. Cursanții îngheață/rămân nemișcați, ascund cărțile/cartonașele și se gândesc la perechea potrivită/cartonașul potrivit.
8. Cursanții se mișcă spre mijlocul încăperii, își găsesc perechea, apoi pleacă din centrul încăperii cu noul partener.
9. Partenerii trebuie să se gândească la un mod distractiv de a explica cum s-au potrivit/în ce fel se potrivesc.

Exemplu: Școala Primară

Cartonașe cu animale diferite și pui de animale.: Pisică – pisoi, Vacă-vițel, berbec – oaie – miel.

Cartonașe cu fracții: imaginea și numărul;

Cartonașe cu plante care provin dintr-o anumită familie de plante: un cartonaș cu textul/cuvântul și unul cu imaginea.

ÎNTÂLNIREA RAPIDĂ

Această metodă este utilă atunci când profesorul vrea să introducă mai multe subiecte/teme într-un timp scurt (fără să vorbească prea mult despre acestea). Elevii sunt împărțiți în perechi care sunt așezați unul vizavi de celălalt într-un rând.

Pas cu pas:

1. Fiecărui elev i se dă un cartonaș (text sau imagine). Vor citi cartonașele timp de 5 - 10 minute, apoi notează ideile importante și le explică.
2. Fiecare cursant discută cu perechea sa despre subiectul/tema care i-a căzut și despre exemplul său. (5 minute)
3. Acum perechea explică și primul care a vorbit ascultă și pune întrebări. (5 minute)
4. Partenerii își mulțumesc unul altuia și schimbă cartonașele.
5. Acum se vor mișca toți cursanții/elevii de pe un rând, unul se așează, partenerul A explică subiectul pe care tocmai l-a explicat și inventează un nou exemplu, apoi partenerul B face același lucru.
6. Acest lucru se repetă până când vor fi ascultate și explicate toate sarcinile avute de elevi.
7. În ultima rundă, înainte ca elevii/cursanții să-și întâlnească primul partener, perechile se alătură unei alte perechi, acum având 4 cartonașe. Aleg un singur cartonaș și compun o prezentare creativă pe acel subiect.

Dacă grupul este numeros, perechile pot lucra împreună, având o foaie ca suport, și explicând conținutul perechii din fața lor. După ce perechile au făcut schimb de foi, perechile de pe o parte se mută la masa următoare și procesul va continua așa după modelul descris mai sus.

Exemplu:

Realizați un text scurt și o imagine cu toate păsările pe care trebuie să le studieze elevii. Mai întâi elevii le vor explica partenerilor lor ce anume li se pare interesant atunci când vorbim despre păsări, apoi aceștia își vor explica partenerul vorbind despre pasărea care le-a căzut în cartonaș. Următorul pas va fi să-i explice partenerului următor despre pasărea despre care tocmai a învățat.

Ultima sarcină ar putea fi să i le ceară ultimelor perechi să facă o prezentare creativă despre două păsări pe care le au pe cartonașe.

CE SUNT EU?

Această metodă poate fi utilă atunci când vrei să folosești toate cunoștințele posibile ale clasei chiar înainte de a introduce o temă nouă și vrei să știi cât de mult știu aceștia despre tema respectivă deja, sau când vrei să afliți câte cunoștințe au după ce au lucrat pe o anumită temă, gândindu-ne că explicându-le celorlalți este cea mai bună dovadă a

adevăratei înțelegeri.

Va fi interacțiune și dezbateri și toți elevii vor fi activi/ angajați în a le explica celorlalți, în timp ce vor încerca să-și dea seama ce este scris pe fruntea lor.

Pas cu Pas:

1. Fiecare elev/cursant primește un postit cu un cuvânt cheie, un simbol, o imagine scrisă pe el;
2. Fără să se uite la el, vor lipi postit-ul pe frunte;
3. Apoi toată lumea se ridică și merge prin sală și își găsește un partener de discuție.
4. Întâi unul dintre parteneri explică ce este pe fruntea celuilalt partener, dar nu în mod direct. Explicația trebuie să-l ajute să-și dea seama ce este scris pe biletul de pe fruntea sa. Dacă își dau seama. Își dau postit-ul jos. Apoi se schimbă rolurile.
5. Dacă una sau ambele perechi nu au ghicit cuvântul/imaginea, vor păstra postit-ul în continuare pe frunte. Apoi se vor schimba rolurile.
6. Când cineva își pierde postit-ul va merge și va încerca să le explice altora care încă au postit-ul pe frunte, aceasta s-ar putea finaliza cu formarea unor grupuri mici, ceea ce este bine atâta timp cât doar o persoană explică la un moment dat.

Este important ca elevii să înțeleagă că aceasta nu este o competiție despre cine ghicește primul, ci o sarcină a clasei, ca toți elevii să-și atingă scopul de a-și da jos biletul de pe frunte.

Este important, de asemenea, să anunțați clasa că partea mai dificilă nu îi revine persoanei care încearcă să ghicească cuvântul, ci asupra persoanei/elevului care încearcă să explice. Faptul că elevul/cursantul va rămâne cu biletul pe frunte se va datora celuilalt elev/partenerului care

elevii vor fi împărțiți în grupuri mici, unde vor aborda subiectul dat mai în profunzime nu a oferit informații suficiente de clare.

După terminarea activității, cursanții. Însă pornind de la informațiile de bază pe care deja le-au aflat.

Exemplu:

Literatură: Toate personajele dintr-o carte

Chimie: diferite elemente;

Sociologie: denumirile diferitor teorii;

Biologie: denumirile diferitor plante și insecte

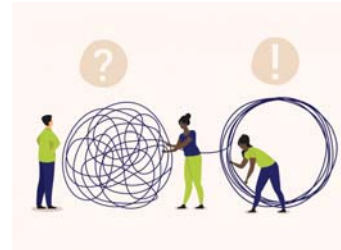
„RIDICĂ O PROBLEMĂ”

Obiectiv: Implicarea tuturor elevilor în identificarea unor soluții la diverse „probleme cognitive”;

Durata: 50 minute;

Metode: metoda „învățării prin cooperare”, expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: creioane, pixuri, culori, cartoane pentru postere sau alte materiale necesare unor prezentări în fața clasei cum ar fi mijloace audio-video, etc;

Pas cu Pas:

1. Fiecare membru al grupului formulează o întrebare plecând de la materialul informațional pus la dispoziție/discutat și o notează pe un cartonaș (nu este obligatoriu să cunoască răspunsul); întrebarea este adresată celorlalți membri ai grupului.
2. Dacă se cunoaște răspunsul și acesta este unanim acceptat, atunci răspunsul este notat pe spatele cartonașului; dacă nu există consens, întrebarea este reformulată, astfel încât toți să fie de acord cu răspunsul oferit;
3. Se face schimbul de cartonașe între grupuri;
4. Fiecare membru al grupului extrage un cartonaș și citește întrebarea grupului; după fiecare întrebare adresată au loc discuții la nivelul grupului;
5. Dacă grupul este de acord cu răspunsul, cartonașul este întors pentru a vedea dacă există un răspuns similar notat; în acest caz se trece la următoarea întrebare; dacă există un răspuns diferit, al doilea grup notează răspunsul alternativ pe verso;
6. Procesul se repetă până sunt terminate toate cartonașele; cartonașele pot fi trimise, dacă se dorește, tuturor grupurilor;
7. În final, setul de cartonașe trebuie să revină la grupul inițial, unde au loc discuții și clarificări;
8. La finalul exercițiului, grupurile au de realizat o prezentare, în care toate întrebările și răspunsurile vor fi explicate într-un mod creativ (sub forma unei diagrame, filmulețe, scenetă, poster etc)

Notă: exercițiul poate fi utilizat la orice disciplină; de exemplu, la matematică poate fi folosit pentru a consolida noțiunea de procent. Un elev poate avea următoarea întrebare „Cum se calculează 7% din 120?”, un altul se poate întreba „Cum se calculează TVA-ul de 24% pentru

un produs care costă 125 lei?”. Ca modalitate de prezentare, poate fi folosită o diagramă care prezintă diferite situații în care, calculul procentului, este de folos.

„CLASA RĂTĂCITĂ ȘI AMESTECATĂ”

Este o metodă folosită pentru a utiliza toate informațiile pe care le au elevii, dar și pentru a-i implica activ în sarcină.

Durata: 50 minute;

Resurse materiale: creioane, pixuri, culori, cartoane pentru postere sau alte materiale necesare unor prezentări în fața clasei cum ar fi mijloace audio-video, etc;

Pas cu Pas:

1. Elevii sunt împărțiți pe grupe și primesc o sarcină; fiecare elev primește un număr. Când sarcina este pe jumătate realizată sau chiar finalizată, profesorul strigă numărul care se „va rătăci”.
2. Elevii a căror număr a fost strigat se vor alătura unei alte echipe pentru a împărtăși rezultatul sau ideile grupului său sau pentru a asculta ideile noului grup și a le aduce înapoi la grupurile lor inițiale.
3. Alți doi elevi se „vor rătăci” la una sau două alte echipe pentru a împărtăși ideile lor sau pentru a asculta părerile celorlalți.
4. Trei elevi se „rătăcesc” la o altă echipă, pentru a-l asculta pe cel care a rămas să explice proiectul echipei.

Notă: exercițiul poate fi utilizat la orice disciplină, în special când se lucrează cu elevi din clasele primare; de exemplu, poate fi folosit în prezentarea celor 4 anotimpuri; fiecare grup are ca sarcină prezentarea unui anotimp; în primă fază un elev (de la grupul iarnă se „va rătăci” la un alt grup și le va spune tot ce a discutat grupul său până în momentul respectiv despre iarnă; în același timp grupul său află informații despre un alt anotimp (de ex. primăvară); după ce toate grupurile au primit informații despre toate celelalte anotimpuri, trebuie să prezinte, cât mai creativ, toate cele 4 anotimpuri, punând accent pe anotimpul care le-a fost atribuit inițial.

„ÎN CERC”

Poate fi folosit la începutul unui capitol, ca o modalitate de a trezi interesul elevilor, dar și ca un mod de a evalua gradul de înțelegere a unor conținuturi.

Obiectiv: Facilitarea discuției și înțelegerea unei teme/ a unui concept, valorificând experiența grupului;

Durata: 50 minute;

Metode: metoda „învățării prin cooperare”, expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: foi A3, creioane, pixuri, culori, cartoane pentru postere sau alte materiale necesare unor prezentări în fața clasei cum ar fi mijloace audio-video, etc;

Pas cu Pas:

1. Clasa este împărțită în grupuri de câte 4 – 5 elevi, cărora li se reamintește că sarcina este de a aduna cât mai multe informații de la întreg colectivul clasei; fiecare grup are la dispoziție o foaie A3.
2. Toate grupurile au același subiect de discuție/aceeași sarcină (de ex. identificarea componentelor sistemului solar).
3. La semnalul profesorului, elevii încep discuțiile asupra subiectului primit; un elev va nota răspunsul său pe foaia A3 și apoi o dă colegului din stânga; astfel, foaia va trece pe la fiecare elev care își va nota răspunsul, ajutat sau nu de colegi.
4. După 2-3 minute, la semnalul profesorului, fiecare grup va înmâna foaia grupului din stânga; câte un elev din fiecare grup va citi răspunsurile notate pe foaie de grupul anterior și, la rândul său, grupul își va nota propriile idei/ răspunsuri; acțiunea va continua până când foaia va ajunge la grupul inițial.
5. La final, fiecare grup va face o prezentare a subiectului tratat, având libertatea de a alege modalitatea/metoda de prezentare.

O altă variantă a acestui exercițiu presupune ca fiecare grup să primească câte o temă/ un subiect diferit pe care să-l abordeze. În acest caz:

Pasul 1: fiecare elev notează tot ce știe despre tema/subiectul primit.

Pasul 2: după un timp stabilit anterior (de ex. 5-10 minute), foaia va fi transmisă celorlalte grupuri (la fel ca mai sus); astfel, fiecare grup va avea la dispoziție 3-4 minute pentru a adăuga informații noi pe foia primită .

Pasul 3: la sfârșit grupurile vor primi foia inițială, completată cu cât mai multe informații și vor avea ca sarcină să prezinte, într-o manieră creativă, informațiile generate; cadrul didactic poate oferi sugestii în legătură cu modul de prezentare sau îi poate lăsa pe elevi să decidă.

Pasul 4: pentru o și mai mare interacțiune între elevi, profesorul poate crea noi grupuri pentru Pasul 3

Exemple de utilizare a exercițiului:

1. Prezentarea a 5 țări europene: elevii sunt împărțiți în 5 grupe și fiecare grup are de prezentat câte o țară din Europa (pot fi date de către profesor sau fiecare grup își va alege câte o țară, caz în care profesorul trebuie să se asigure că sunt 5 țări diferite). Fiecare grup are ca sarcină să noteze tot ce știe despre țara respectivă (orașe, resurse, plante, animale, persoane celebre etc).
2. Descoperirea Europei: elevii sunt împărțiți în 5 grupe, doar că, în acest caz:
 - grupul 1 va nota toate animalele, domestice sau sălbatice, despre care știu că trăiesc în Europa;
 - grupul 2 va nota toate speciile de plante care cresc, după cunoștințele lor, în Europa;
 - grupul 3 va nota toate orașele din Europa pe care le cunosc;
 - grupul 4 va nota toate resursele pe care le are Europa;
 - grupul 5 va nota toate persoanele celebre din Europa (muzicieni, actori, scriitori etc)

ZONA DE IMPORTANTĂ

Obiectiv: Prioritizarea argumentată a ideilor și informațiilor legate de un anumit subiect;

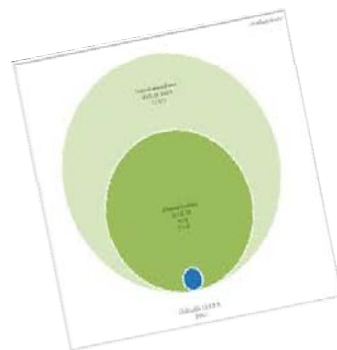
Durata: 50 minute;

Metode: metoda „învățării prin cooperare”, expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: tablă, panou, foi de flipchart;

Pas cu Pas:

1. Profesorul împarte elevii în perechi sau grupe.

2. Fiecare grup/pereche va primi un set de cartonașe pe care se regăsesc cuvinte, propoziții sau imagini care au legătură cu subiectul/tema aleasă.
3. Grupurile vor primi sau își vor face un șablon al „zonei de importanță” – sunt 4 cercuri concentrice: în centru se va regăsi întrebarea cheie legată de subiectul ales; urmează apoi aria (cercul) aspectelor celor mai importante; următorul cerc reprezintă aria aspectelor importante; cercul exterior reprezintă aria aspectelor irelevante/cel mai puțin importante.
4. Elevii trec în revistă toate cartonașele primite și decid ce este important sau irelevant; în cazul cartonașelor pe care se regăsesc informații pe care le consideră importante, ei trebuie să stabilească „gradul de importanță” și să le plaseze în cercurile corespunzătoare de pe șablon.
5. Grupurile prezintă rezultatul muncii lor; în cazul în care apar idei diferite, fiecare grup își va argumenta deciziile.
6. Au loc discuții la nivelul grupului mare

Exemple de utilizare a exercițiului:

Tema abordată/întrebarea cheie: ce poate face fiecare împotriva încălzirii globale

Aspecte ce pot fi menționate pe cartonașe:

- utilizarea energiei solare/eoliene;
- eficientizarea, din punct de vedere energetic, propriei locuințe;
- utilizarea rațională a platformelor social media;
- reducerea risipei apei și a alimentelor;
- utilizarea becurilor LED;
- scoaterea din priză a dispozitivelor tehnice;
- folosirea mașinilor electrice;
- utilizarea mijloacelor de transport în comun;
- deplasarea cu bicicleta;
- reciclarea;
- achiziționarea de produse locale;
- prioritizarea călătoriilor/ utilizarea mijloacelor „de transport verde”;
- stil de viață vegan;
- renunțarea la înghețată;
- achiziționarea de la campanii care susțin sustenabilitatea

AXA PROVOCĂRILOR

Obiectiv: evaluarea conținuturilor sau, după caz, a unei activități prin diferențierea ușor/greu vs simplu/complex;

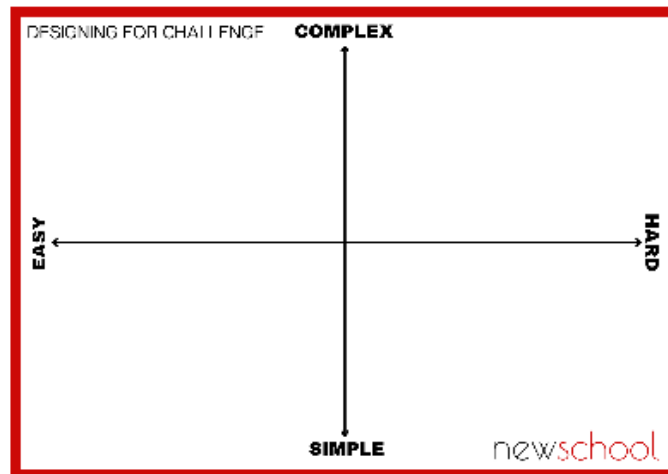
Durata: 20-30 minute, în funcție de numărul participanților;

Metode: expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: tablă, panou, foi A4;

Pas cu Pas:

1. Profesorul distribuie foile de lucru elevilor (vezi imaginea de mai jos).
2. Prezintă concepte/ idei/ informații din capitolul studiat sau din activitatea realizată.
3. Elevii plasează pe cele 2 axe conceptele/ ideile/ informațiile prezentate de profesor, în funcție de gradul de complexitate perceput.
4. Au loc discuții la nivelul grupului; se reiau unele noțiuni unde elevii au întâmpinat dificultăți.

CAAV (cunoștințe, abilități, atitudini, valori)

Parcurgând câte o unitate de învățare, elevii vor acumula cunoștințe, își vor dezvolta abilități/competențe, își vor forma judecata morală.

Exercițiul reprezintă o modalitate de evaluare a cunoștințelor, abilităților, valorilor pe care le și le-au însușit elevii într-o anumită perioadă.

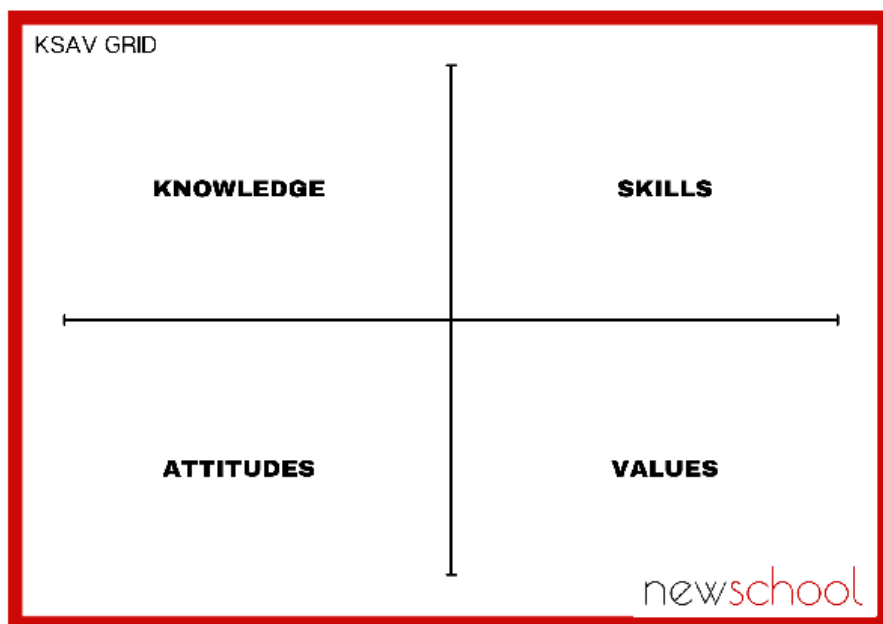
Durata: 20-30 minute, în funcție de numărul participanților;

Metode: expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: tablă, panou, foi A4;

Pas cu Pas:

1. Profesorul distribuie foile de lucru elevilor (vezi imaginea de mai jos).
2. Elevii notează cunoștințele acumulate, abilitățile dezvoltate, atitudinile și valorile însușite după parcurgerea unității de învățare.
3. Au loc discuții la nivelul grupului; se reiau unele noțiuni în cazul în care profesorul constată că există lacune în rândul elevilor.

MANIFEST

Exercițiul poate fi utilizat la început de an școlar/ program de consiliere/ unui proiect, ca o modalitate de cunoaștere a grupului de lucru de către cadrul didactic și de intercunoaștere.

Obiectiv: stabilirea de obiective pe termen scurt, mediu sau lung în vederea dezvoltării personale;

Durata: 20-30 minute, în funcție de numărul participanților;

Metode: expunerea, conversația, explicația, problematizarea;

Resurse materiale: tablă, panou, foi A4;

Pas cu Pas:

1. Fiecare elev va primi fișa de lucru, care îi va ajuta în stabilirea obiectivelor personale;
2. După completarea fișei, vor avea loc discuții la nivelul grupului;

MANIFESTO

I DECLARE THAT...

WE WILL DO THIS BECAUSE...

WE WILL ACHIEVE THIS BY...

newschool

A large rectangular area with a dashed border, containing 18 horizontal lines for writing notes.

Bibliografie:

1. Gudrun Petursdottir - "Diverse Society, Diverse Classrooms", InterCultural Iceland, Reykjavik, 2018
2. Helen Rogers - "Cross-Disciplinary Teaching - A Practical Exploration" – note de curs – New School, Oslo, Norvegia.

Acest ghid a fost produs în cadrul proiectului „**t-EACH for all and EACH**” (2019-EY-PMIP-0009)), finanțat prin granturile SEE 2014-2021 – Proiecte pentru învățământul preuniversitar.

Data publicării: Mai 2022

Coordonator rezultat:

Centrul Județean De Resurse Si Asistenta Educaționala Vaslui (RO)

Mesaj de copyright:

Această lucrare este licențiată sub internațional Creative Commons Atribuire-NonComercial-NoDerivative 4.0.

